

PM till styrelsen

Utfärdat 2019-12-19

Diarienummer **0045/19**

Grefab

Anders Söderberg

Telefon 031-3685803

E-post: anders.soderberg@grefab.se

Samlad riskbild och Intern kontrollplan 2020

Förslag till beslut

Styrelsen för GREFAB föreslås besluta att

Fastställa den samlade riskbilden och den interna kontrollplanen för 2020.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2019-09-12 att revidera stadens Riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll från 2016-09-21.

I anslutning till beslut om budget/affärsplan ska nämnd/bolagsstyrelse fastställa samlad riskbild samt intern kontrollplan för det kommande året.

I bestämmelserna fastslås grundläggande principer kopplat till nämnds/bolagsstyrelses ansvar vid utförande av uppdrag, och att det handlar om att ha en helhetssyn på att styra, följa upp och kontrollera verksamheten. Med ett etablerat och dokumenterat system för styrning, uppföljning och kontroll menas att det finns såväl en god kultur som effektiva strukturer och systematiska arbetssätt för att styra följa upp och kontrollera verksamheten. Riskhantering är en central del i nämndens/ bolagsstyrelsens arbete med att styra verksamheten mot målen och säkerställa verksamhetens förmåga att utföra sitt uppdrag. Krav på ett systematiskt arbetssätt av hantering av risker har under de senaste åren ökat och tydliggörs alltmer i både lagstiftning och i relevanta ramverk/standards.

För de risker som ska reduceras/begränsas eller undvikas ska riskreducerande åtgärder/kontrollaktiviteter identifieras och implementeras i organisation, system, processer och rutiner. Nämnd/bolagsstyrelse ska anta en plan för uppföljning av den interna kontrollen. Det ska också finnas en samlad riskbild där åtgärder beskrivs som införts för att minska risker och nya åtgärder som behöver vidtas. Uppföljning av verksamhetens riskbild och beslutade åtgärder ska ingå som en del av den löpande uppföljningen.

I bilaga till detta ärende beskrivs vilka områden, som ska följas upp. Resultat av granskningen och också vilka åtgärder, som genomförts eller kommer att genomföras för att eliminera risken, ska rapporteras till styrelsen, senast i samband med de ordinarie uppföljningsrapporterna.

Ann-Christine Alkner-Dahl
VD

Anders Söderberg
Vice VD

Bilaga 1 Samlad Riskbild 2020
Bilaga 2 Intern kontrollplan 2020

Ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2019-09-12 att revidera stadens Riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll från 2016-09-21.

I anslutning till beslut om budget/affärsplan ska nämnd/bolagsstyrelse fastställa samlad riskbild samt intern kontrollplan för det kommande året.

Vad avser bestämmelsen avseende nämnders och bolagsstyrelsers bedömning av systemet för styrning, uppföljning och kontroll, ska denna genomföras i samband med årsrapporten för verksamhetsåret 2020.

I bestämmelserna fastslås grundläggande principer kopplat till nämnds/bolagsstyrelses ansvar vid utförande av uppdrag, och att det handlar om att ha en helhetssyn på att styra, följa upp och kontrollera verksamheten. Med ett etablerat och dokumenterat system för styrning, uppföljning och kontroll menas att det finns såväl en god kultur som effektiva strukturer och systematiska arbetssätt för att styra följa upp och kontrollera verksamheten.

Riskhantering är en central del i nämndens/ bolagsstyrelsens arbete med att styra verksamheten mot målen och säkerställa verksamhetens förmåga att utföra sitt uppdrag. Krav på ett systematiskt arbetssätt av hantering av risker har under de senaste åren ökat och tydliggörs alltmer i både lagstiftning och i relevanta ramverk/standards.

En samlad riskbild för bolagets verksamhet som beskriver de risker som ska reduceras/begränsas eller undvikas genom riskreducerande åtgärder identifieras och implementeras i organisation, system, processer och rutiner. Bolagsstyrelsen ska anta en plan för uppföljning av den interna kontrollen.

Bolagets förslag har utformats med utgångspunkt i stadens Riktlinjer för styrning, uppföljning och kontroll, styrelsens ägardirektiv, bolagets arbete med riskanalys samt olika företeelser i omvärlden som kräver extra fokus. Styrelsen diskuterade på strategidagarna risker för bolaget att inte nå verksamhetens mål. Särskilt betonades vikten av att kunna anpassa utbudet av båtplatser till efterfrågan samt att analysera och följa upp eventuell vikande efterfrågan.

Allmänt

Nämnders och bolagsstyrelsers styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten ska vara systematisk, förebyggande och utvecklingsinriktad och ska med rimlig grad säkerställa:

- att verksamheten bedrivs ändamålsenligt och effektivt, med fokus på kvalitet för dem verksamheten riktar sig till
- att verksamheten långsiktigt bidrar till en hållbar utveckling och god ekonomisk hushållning utifrån ett helhetsperspektiv
- att lagstiftning, föreskrifter och riktlinjer som berör verksamheten följs
- att informationen om verksamheten och den finansiella rapporteringen är tillförlitlig och tillräcklig

Nämnd/bolagsstyrelses styrning, uppföljning och kontroll av verksamheten ska också bidra till att oavsiktliga fel och brister kan upptäckas i tid samt att säkra tillgångar och förhindra förluster.

Uppföljning av intern kontrollplan

I enlighet med kontrollplanen följer bolaget löpande upp att kontrollerna har genomförts. En kort sammanfattning av granskningsresultaten samt eventuellt vidtagna åtgärder rapporteras till styrelsen i samband med ordinarie uppföljningsrapportering. Om inte åtgärder hunnit vidtas, ska en tidplan för genomförandet av åtgärder tas fram. En sammanfattning av årets uppföljning görs i årsrapporten.

Arbetet med samlad riskbild.

Utgångspunkt för kontrollplanen har varit bolagets ägardirektiv. En genomgång och uppdatering av riskanalysen för 2019 har gjorts. Detta arbete har skett på arbetsplatsträffar i samverkansgrupp, ledningsgrupp och med berörda chefer. Riskanalysen är också underlag för den samlade riskbilden, som föreläggs styrelsen.

Styrelsen diskuterade också på strategidagarna vilka risker, som kan hindra bolaget att nå verksamhetens mål. Särskilt betonades då att noga följa efterfrågan på båtplatser och bolagets möjlighet att tillgodose önskemålen.

Rutin för styrning, uppföljning och kontroll

VD ska löpande rapportera till styrelsen hur styrningen och kontrollen fungerar. Allvarliga brister i styrningen och kontrollen ska omedelbart rapporteras till styrelsen. Brister i form av misstanke om oegentligheter ska även anmälas till stadsrevisionen.

Chef kundservice ansvarar i Intern kontrollarbetet för att:

- Samlade riskbilden gås igenom på APT regelbundet.
- Riskanalys planeras in och genomförs i verksamheten
- Kontroller utförs och dokumenteras
- Lämna underlag för rapport till styrelsen i samband med ordinarie uppföljningsrapportering
- Revidering och komplettering av kontrollen samt åtgärder inom sitt respektive ansvarsområde

Chef hamnar ansvarar i Intern kontrollarbetet för att:

- Samlade riskbilden gås igenom på APT regelbundet.
- Riskanalys planeras in och genomförs i verksamheten
- Kontroller utförs och dokumenteras
- Lämna underlag för rapport till styrelsen i samband med ordinarie uppföljningsrapportering
- Revidering och komplettering av kontrollen samt åtgärder inom sitt respektive ansvarsområde

Vice VD ansvarar i Intern kontrollarbetet för att:

- Samlade riskbilden går igenom på verksamhetsledningsmöten regelbundet.
- Riskanalys planeras in och genomförs i verksamheten
- Kontroller utförs och dokumenteras
- Lämna underlag för rapport till styrelsen i samband med ordinarie uppföljningsrapportering
- Revidering och komplettering av kontrollen samt åtgärder inom sitt respektive ansvarsområde

VD ansvarar för att:

- De områden som är gemensamma för bolaget analyseras, förebyggs, åtgärdas och i förekommande fall föreläggs styrelsen för beslut.
- Rapportera på styrelsemötet i samband med styrelsens årliga strategidagar resultat av årets genomförda kontroller samt kompletterar med eventuellt ytterligare riskanalyser.
- Anmälan om misstanke om oegentligheter görs till stadsrevisionen

Avgränsning av risker

Finns det processer, rutiner eller system för att hantera risker så är det inte samtliga risker inom området som det ska göras bedömningar av. Det är i stället processen, rutinen eller systemet som ska fungera, exempelvis hanteras arbetsmiljörisker av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Samma sak gäller för måluppfyllelse av de politiska målen. Detta värderas i uppföljningsrapporteringen, men däremot kan bolagets målstyrningsprocess riskbedömas.

Värdering och prioritering av risker

Värderingen görs utifrån två perspektiv, hur sannolikt det är att händelsen inträffar samt vilken konsekvens det blir för verksamheten om händelsen inträffar. Riskvärderingen görs utifrån en fyrgradig skala:

Sannolikhet	Konsekvens
Sannolik (4)	Allvarlig (4)
Möjlig (3)	Kännbar (3)
Mindre sannolik (2)	Lindrig (2)
Osannolik (1)	Försumbar (1)

Med begränsade resurser kan inte alla risker åtgärdas vilket gör att en prioritering måste ske. Nedanstående matris kan vara till hjälp vid prioriteringen av identifierade risker.

Sannolik	4	8	12	16
Möjlig	3	6	9	12
Mindre sannolik	2	4	6	8
Osannolik	1	2	3	4
	Försumbar	Lindrig	Kännbar	Allvarlig

Prioritering av identifierade risker:

Allvarliga risker som behöver hanteras omedelbart.

Risker som behöver hanteras.

Risker som accepteras.

Prioriteringen ska mynna ut i ett ställningstagande vilka risker som ska hanteras och vilka risker som kan accepteras.

Risker som i den samlade riskbilden erhållit rött eller gult kan efter beslut, då nyttan vägs mot kostnaden för åtgärden att sänka risknivån, komma att accepteras. Analysen som ligger till grund för beslutet att acceptera risken ska dokumenteras.

Accepterade risker innebär att en risk i sig är acceptabel utan riskreducerande åtgärder eller att tillräckliga åtgärder och kontrollaktiviteter redan existerar. En accepterad risk kan bedömas som väsentlig att kontrollera/testa/övervaka.

För risker där det bedömts att åtgärder behöver vidtas för att nå en acceptabel risknivå har åtgärder utarbetats och de dokumenteras i den interna kontrollplanen. I samband med framtagandet av internkontrollplanen har nyttan av åtgärden vägts mot kostnaden för åtgärden. Syftet är att avväga risknivån efter åtgärden mot den acceptabla risknivån.

Fortsatt arbete med styrning, uppföljning och kontroll

Intern kontroll är inget mål i sig utan är ett ständigt pågående arbete som är en naturlig del i det dagliga arbetet.

Intern kontroll handlar förenklat uttryckt om ordning och reda.

Intern kontroll utförs av alla anställda och förtroendevalda i sitt arbete och sina uppdrag i bolaget. Nyckeln till effektiv intern styrning och kontroll är mer mänskliga beteenden, öppenhet och tydlig ledning än formella kontroller.

Under 2020 kommer revidering av den samlade riskbilden att göras tillsammans med medarbetare och bolagets chefer på personaldagar, samt på styrelsens strategidagar.

Grefab

Samlad Riskbild 2020

underlag för intern kontrollplan 2020
samt underlag för fortsatt internt arbete

Sammanfattning

Grefabs risker återfinns inom fem områden

1. Personal och arbetsmiljö
2. Bryggor och beläggning
3. Verksamheten
4. Miljöåtgärder
5. Inköp

Samtliga risker i Riskbilden är hanterade och åtgärder beslutade och informerade:

- Verksamhetsledning 191210
- Ledningsgrupp 191210
- BSG 191212
- All personal 191217

Område	Risker	Riskbeskrivning	Införda åtgärder tom 2019	Nya åtgärder 2020	Ansvarig chef	Sannolikhet	Konsekvens	Riskhantering	Till Intern kontrollplan
Personal	Personalomsättning	Kompetensbrist riskerar orsaka överbelastning på de som har komplett kompetens.	Säsongsanställda ges möjlighet att läras upp. När det är lugnare.	Rekrytering och möjlighet till intern rörlighet.	Vice VD	2	3	Hanteras inom personalansvaret	Nej
Arbetsmiljö	Dokumentation saknas	Åtgärder som påtals i skydds rond genomförs inte	Uppföljning av att åtgärder genomförs	Säkrad systematik och uppföljning	Vice VD	2	4	Hanteras inom SAM	Nej
Arbetsmiljö	Personskador	Bockhantering slit-sam och risk för skador	Utreda om specialmaskiner finns att tillgå	Fler bockvagnar beställs.	Vice VD	2	3	Hanteras inom underhållsarbete	Nej
Arbetsmiljö	Person-sakskador	Personal skadas vid arbete. Båt skadas vid hantering	Se över arbetsrutiner och öka nåbarheten. Alla har telefon.	Ensamarbete är inte tillåtet. Påminna varandra om att följa rutiner.	Chef hamnverksamhet	2	3	Hanteras inom arbetsmiljöarbete	Nej
Bryggor	Bryggor rasar	Bryggor hela eller del av behöver bytas, risk för person och materialskador	Byts ut, ingår i investeringsplanen	Inspektion av bryggor av bryggor.	Vice VD	2	4	Hanteras i underhållsplaneringen	Nej
Båtplatser	Grundstötning	Vissa båtplatser är ej tillräckligt djupa, vilket medför att båtar kan fastna och skadas platserna blir svåra att hyra ut.	Muddring behöver göras och planeras in i samband med större underhållsarbete.	Muddring beställs där vi har tillstånd. Nya tillstånd söks.	Vice VD	2	3	Accepteras till viss del men ingår i underhållsplanering och miljöplan.	Nej,

Område	Risker	Riskbeskrivning	Införda åtgärder tom 2019	Nya åtgärder 2020	Ansvarig chef	Sannolikhet	Konsekvens	Riskhantering	Till Intern kontrollplan
Båtplatser	Förändrad beläggning	Kö till breda platser, ingen kö till smala platser, intäktsbortfall	Underhålls- och investeringsplan	Genomföra konverteringar	Vice VD	3	3	Hanteras i underhålls och investeringsplanen.	Ja
Båtplatser	Andrahandsuthyrning	Kund hyr ut sin plats och tar "vinst" på hyran	Märkning av båtarna	Följa upp att båtar blir märkta	Chef hamnverksamhet	1	4	Hanteras vid genomgång av beläggning	Ja
Båtplatser	Vikande efterfrågan	Färre köper Grefabs tjänster.	Konkurrenskraftiga priser och verksamhet som motsvarar kundernas behov.	Åtgärda fel och arbeta med bemötandefrågor Deltagande på båtmässan	VD	2	4	Hanteras i Affärsplan och kompetensutveckling	Ja
Vinteruppläggning	Vikande efterfrågan	Färre köper Grefabs tjänster.	Konkurrenskraftiga priser och verksamhet som motsvarar kundernas behov.	Åtgärda fel och arbeta med bemötandefrågor Deltagande på Båtmässan	VD	2	4	Hanteras i Affärsplan och kompetensutveckling	Ja
Information/kommunikation	Olika information till kunderna	Kunderna kan få olika besked om man inte uppdaterar varandra	Chef för kundservice och hamnar ingår i samma ledningsgrupp	Uppmärksammas på gemensamma personaldagar.	Vice VD	2	3	Hanteras på APT	Ja

Om- råde	Risker	Riskbeskriv- ning	Införda åtgär- der tom 2019	Nya åtgär- der 2020	Ansvarig chef	Sanno- lighet	Konse- kvens	Riskhante- ring	Till Intern kon- troll- plan
Båttrans- port t.o.fr vattnet	Person- saskador	Möjlig incident då personal delar yta med besökare i hamnen	Ombyggda vagnar begränsad hastig- het. Avspärningar	Se till att alla hamnar har rätt utrustning.	Vice VD	2	4	Hanteras inom SAM	Nej
Verksam- het	Inbrott, ned- skräpning, skadegörelse	Ger ett dåligt in- tryck och kostnad för bolaget	Laga direkt och städa upp vid upp- täckt.		Vice VD	3	2	Hanteras på APT	Nej
Miljö	Kostnad vid sanering	Grefab erläggs krav på sanering.	Motverkar giftspridning	Utvecklar meto- der för förebyg- gande	Vice VD	1	4	Hanteras i Ge- nomförande- planen	nej
Miljö	Svårplane- rade och försenade projekt	Krav från till- synsmyndig- heter kan på- verka budget för projekt	Erfarenheter läggs in i budget för varje projekt	Ökad kontakt med myndig- het och erfa- renheter läggs till i pla- neringen.	Vice VD	2	3	Hanteras i underhålls- planeringen.	ja
Oegent- ligheter	Minskat förtroende för bolaget	Kund som vill "belöna" med pengar, alkohol el dyl.	Information till medarbetare och rutiner som försvårar		VD	2	4	Hanteras på APT	Ja

Om- råde	Risker	Riskbeskriv- ning	Införda åtgär- der tom 2019	Nya åtgär- der 2020	Ansvarig chef	Sanno- lighet	Konse- kvens	Riskhante- ring	Till Intern kon- troll- plan
Inköp o upp- handling	Upphand- lings- och inköbspoli- cyn följs ej	Risk för inköp utanför avtalen med efterföl- jande skade- stånd	Kontroll av att ramavtal följs	Genomgång på APT hur inköp ska gå till.	Vice VD	2	3	Hanteras ge- nom utbild- ning	Ja

Områden	Risker	Risk beskrivning	Ansvarig chef	Kontroll aktivitet	Kontroll metod	Risk värdering	Rapport till styrelse
Båtplatser	Vikande efterfrågan	Färre köper Grefabs tjänster.	VD	Beläggningsgrad senaste 3 åren	Rapport ur Hypergene i augusti	8 Mindre sannolik/Allvarlig	Uppföljningsrapport 1
Båtplatser	Andrahandsuthyrning	Kund hyr ut sin plats och tar "vinst" på hyran	Chef hamn	Andel märkta båtar	Stickprov	6 mindre sannolik/kännbar	Uppföljningsrapport 2
Vinteruppläggnin	Vikande efterfrågan	Färre köper Grefabs tjänster.	VD	Beläggningsgrad senaste 3 åren	Rapport ur Kajsa i december	8 Mindre sannolik/Allvarlig	Uppföljningsrapport 1
Båtplatser	Vikande beläggning	Tillgängliga platser motsvarar inte båtmåtten	Vice VD	Antal konstaterat dåliga, svåruthyrda platser.	Stickprov	9 Möjlig/Kännbar	Uppföljningsrapport 2
Information/kommunikation	Olika information till kunderna	Kunderna kan få olika besked från hamn resp. kundtjänst om man inte uppdaterar varandra	Chef Kundservice Chef Hamnar	Medarbetarsamtal	Samtal	9 Möjlig Kännbar	Uppföljningsrapport 2
Miljö	Svårplanerade och försenade projekt	Krav från tillsynsmyndigheter kan påverka budget för projekt	Vice VD	Projektredovisning jämförs med budget.	Förfrågningsunderlag kontrolleras.	6 mindre sannolik/kännbar	Uppföljningsrapport 1
Oegentligheter	Minskat förtroende för bolaget	Kund som vill "belöna" med pengar, alkohol el dyl.	VD	Bevakas och följs upp i bolagets alla möten.	protokoll	8 Mindre sannolik/Allvarlig	Uppföljningsrapport 1
Inköp och upphandling	Upphandlings- och inköspolicyn följs ej	Risk för otillåten upphandling med efterföljande skadestånd	Vice VD	Kontroll av att ramavtal följs	Stickprov	6 Mindre sannolik/Kännbar	Uppföljningsrapport 2